

Om nogle fra Amerika hidkomne Landbrugs-Maskiner og Redskaber.

I Aaret 1847 lod Indsenderen, der af sin Broder, Consul Edward Bech i New-York, var gjort opmærksom paa de store Forbedringer, Amerikanerne havde gjort ved mange til Agerdyrkningen hønhørende Maskiner og Redskaber, sig tilsende adskillige saadanne af Constructioner, der vare mindre bekjendte her i Landet. Da det var ligesaameget i det Almindeliges som i egen Interesse, at jeg gjorde denne ikke ringe Bekostning, søgte jeg Generaltoldkammeret om fri Indførsel af disse Sager, hvilket med Beredvillighed blev mig indrømmet, og anseer jeg det derfor som en Slags Forpligtelse fra min Side at offentliggjøre Resultaterne af denne min Virksomhed.

De Maskiner, jeg fik tilsendt vare: 1 Tærskemaskine, 1 Hakkelsemaskine, 1 Dværn, 1 Hesterive, 1 Plov af nyeste Construction, Løeskæfter, Drer, Hø- og Møggrebe, og skal jeg nu her tillade mig at give min Mening tilkjende om disse, i det Haab, at det Gode, jeg har fundet ved dem, maa bidrage til deres videre Udbredelse, ligesom det allerede har været mig en Glæde, at see den Opmærksomhed, de have vakt i en engere Kreds.

Blandt Maskinerne havde jeg især min Opmærksomhed henvendt paa Tærskemaskinen. Det var mig af amerikanske Skrifter bekjendt, at det er en egen Beskæftigelse for Folk i dette Industriens Land, at reise om til de forskjellige Avlsbrug med transportable

Maskiner for at udtærste Sæden, der — imod en Dvota-Deel som Betaling — i renset Tilstand bliver afleveret til Aulsbrugerne. En saadan Maskine med tilhørende Hestegang, indkjøbt for 188 Dollars (1 Doll. = 1 Rbd. 5 Mk. 7 S.), var det altsaa jeg forstrev og med hvis Construction jeg vil søge at gjøre Læseren bekendt. En Hovedforskjel mellem denne og de heri Landet bekendte Maskiner er Maaden, hvorpaa Kornet tærstes; dette skeer nemlig derved at en støbt Jerntromle besat med en Mængde Pigge, der nøiagtigt passe ind imellem lignende Pigge, der ere anbragte i en ligeledes støbt Jernbro, med en overordentlig Hastighed dreier sig om sin Axe og derved bevirker, at Kornet afsrives Straaet istedetfor som hos os at afbanke med Slaglerne. Herved bevirkes vel en jævner Gang, men tillige — hvad af mange danske Landmænd vil ansees for mindre heldigt — at Halmen almindeligviis sonderriives i en høiere Grad end med vore Maskiner. Da Hastigheden, med hvilken Tromlen bevæges, er overordentlig stor, skeer Udtærstningen meget fuldkomment og saa hurtigt, at det vil være et særdeles svært Arbeide for en Mand at lægge i Maskinen, der — ligesom flere i de senere Aar her i Landet konstruerede — er uden Vals. Naar Sæden har passeret Tromlen, føres den ud paa Halmrysteren, en Rist, som bestaaer af Trætræmmer, der ere fastgjorte paa to over Skiver bestandigt circulerende Reme, og som er givet en opadgaaende Stilling, saaledes at Kornet under Bevægelsen falder igjennem Træmmerne ned i Rensmaskinen, som er anbragt under

Halmrysteren, medens Halmen føres paa denne i Beiret, indtil den har naaet Høidepunctet af den Skraaning Halmrysteren danner, og da falder jævnt til Gulvet, hvor den med Lethed ordnes og bortsføres.

Det kostede mig megen Besvær at faae Maskinen opsat og bragt igang, især paa Grund af en mindre heldig Remforbindelse imellem Hestegangen og Tromlen; denne Rem brydes nemlig i temmeligt spidse Binkler, da Hestene skulle passere over den, hvorved frembragtes en Friction, der gjorde Trækket meget tungt. Dertil kommer, at Maskinen i Forbindelse med Halmryster og Rensmaskine er særdeles compliceret. Jeg har af disse Grunde kun i faa Timer havt Maskinen i Virksomhed, og altsaa ei kunnet bedomme, hvorvidt den Opgivelse er rigtig, som findes i amerikanske Skrifter, at den i Timen tærster 25 à 50 Bushels eller $6\frac{1}{4}$ à $12\frac{1}{2}$ Tønde (1 amerikansk Quarter = 8 Bushels = 2,028 Lbr. dansk Maal), idet jeg ingenlunde vil tilskrive den, men maaskee snarere min Mangel paa mechanisk Talent, at jeg ei har draget mere Nytte af den i dens Heelhed. Jeg troer, at den fortjener en Mechanikers hele Opmærksomhed, og skulde det derfor være mig meget kjært, om de Forsøg, jeg har anstillet med den, kunde blive fortsatte i en saadan Mandss. Værksted. Hvad jeg især har fundet anbefalelsesværdigt ved Maskinen er Halmrysteren, der i sin Simpelhed er den fuldendteste, jeg har seet, og det er mig derfor en sand Tilfredsstillelse at kunne meddele, at den er bleven anvendt paa flere Maskiner fra Mechanicus Rasmussens Værksted i Næstved, fra hvilket

2 ere anbragte paa Tærskemaskiner hos mig, aldeles til min Tilfredshed; jeg er overbevist om, at de inden kort Tid ville have fortrængt alle tidligere anvendte Hjælpemidler til Halmens Rystning.

Den fra John Mayhew's Fabrik indforskrevne Hø-fælsesmaskine vil jeg, som mindre brugbar, forbigaae. Dens Indkjøbspris var 30 Dollars.

Dværnen, Fitzgerald's Patent portable Burr Stone Mill (indkjøbt for 65 Dollars) er særdeles anbefalelsesværdig, saavel til at anvende i det større Avlsbrug, drevet ved Heste eller Bandkraft, som i det mindre som Haanddværn. Den bestaaer af en kegleformet fransk Møllesteen (af 9 Tommers Diameter i Reglens Basis og $4\frac{1}{2}$ Tommers i dens Topende), der, idet den bevæger sig paa en liggende Axe, noiagtigen passer ind i et Hylster af støbt Jern af samme Form som Stenen, og hvilket Hylster er foret med samme Steenmasse som den, hvoraf den compacte Steen bestaaer. Dværnen er placeret paa et Jern-Stativ, og var ved Forsendelsen faststruet i en Kasse, der ogsaa indeholdt en Tragt til at hælde Sæden i og et Svinghjul med Haandgreb, ligesom en Remstive befæstet paa den liggende Axe. Paa Kassens Laag faststrues Dværnen, naar der males med den; et Stykke af samme aftages for at give Plads for Svinghjulet. Sæden males nu paa den Maade, at den gjennem Tragten passerer den coniske Møllesteen og Hylstret, og vil da som Meel komme ud af en Åbning paa Jernlaaget, der i Forening med det tidligere omtalte Hylster omgiver Stenen. Melets Fiinhed regu-

leres ved en Skrue, der bringer Stenen nærmere eller fjernere fra den tilsvarende Steenkapsel. Det er naturligt, at man vel maa vogte sig for at skrue Stenen saa fast til Kapselen, at disse berøre hinanden, da de i saa Fald opslides. Dette Maleapparat har vundet meget Bifald i Amerika og er derfor ogsaa belønnet af „the american institute“ ved dets aarlige Udstilling i New-York med dets højeste Præmie i Aarene 1844, 45 og 46, ligesom det vedtoges, at Brødet, som forbruges ved Udstillingens Festsmaaltid, skal males paa denne Dværn. „The Franklin institute“ belønne dens Opfinder ligeledes med Præmie i 1845 og 46. Ved Essex County Udstillingen i 1846 tildeestes ham ligeledes Præmie og følgende Testimonium:

„Undertegnede, som have været nærværende imedens Fitzgeralds „Portable Burr Stone Mill“ har været i Gang, gjøre os en Fornøielse af at bevidne Følgende: „,,tvende Bushels af Byg og Havre ere malede til fint Straae (seed) i 13 Minutter, og fire Bushels Korn til Meel i een Time ved Hjælp af to Heste.““

Timothy W. Mulford. Enos Halstead.

Elias Mulford. Luther W. Wilson.

Den amerikanske Hø-Hesterve, som jeg modtog, har særdeles meget tiltalt mig, ikke alene som Hørive, men tillige som Stubrive. Den river Høet eller Kornsloden paa 8 á 10 Td. Land daglig med een Mand og een Hest. Høet rives sammen i Strænge, der atter hos mig ved en Høflæbe, konstrueret efter en amerikansk Tegning, føres sammen til Stakkene.

Hvad der foruden det Arbeidsparende udmærker Hø-
riven er den Fulbendthed, hvormed den udfører Ar-
beidet, naar Høet ikke ligger alt for tyndt og Jord-
bunden er nogenlunde jævn; dog har jeg med Held
kunnet anvende den paa Eng, som var temmelig be-
sat med Tuer. Derimod har jeg forgæves søgt at
anvende den paa en Eng, hvor Homassen var saa
stor, at Riven siebliffeligt blev fylbt. Som Stubrive
er den uovertræffelig. Efter disse forudstillede Be-
mærkninger vil jeg forsøge, saagodt det lader sig gjøre
uden at medsende Tegning, at beskrive denne Rive.
Paa et omtrent 4 Alen langt Træ ere Rivetænderne
faststemmede saaledes, at de ere gjennemgaaende og
altsaa kunne benyttes, enten Riven føres fra den ene
eller den anden Side; den kan altsaa bestandigt fort-
sætte Arbeidet, idet Riven ved Hjælp af en Mechanisme,
— der uden Tegning ei godt lader sig forklare, —
saasnart Tænderne paa den ene Side ere fyldte, ven-
des saaledes at de modstaaende tage fat. Den styres
ved 2 Stjerte, som ere forbundne med et Tverstykke,
og kan man ved at hæve eller sænke disse Stjerte faae
Riven til at gaae dybere eller grundere, ligesom man
ogsaa ved dem bringer den til at vende, naar Tæn-
derne ere fyldte. Den amerikanske Rive kostede mig i
Indkjøb 8 Dollars, og nu gjøres den hos Maskinbyg-
ger Mikkelsen paa Baldbygaard pr. Slagelse for om-
trent den halve Priis.

Pløven, der i Amerika er bekjendt under Nav-
net Ornen (Eagle D) kostede paa Stedet 8½ Dollars,
var af udmærket Arbeide og pløier særdeles smukt,

naar den er vel stillet. Den har støbt Stjære, som gjør den mindre anvendelig i stenet Jordbund. Den ansees almindeligt for den bedste amerikanske Plov, og dette troer jeg er den største anbefaling for den.

Af de mindre tilsendte Redskaber maa jeg her fremhæve:

Den amerikanske Fældesøxe, der naar den er anbragt paa et Skaf, der har en saadan Form og Længde, at det falder i Haanden paa den bekvemteste Maade, vil være høist arbejdsbesparende for den danske Skovhugger, idet den som en tynd men meget bred Kile trænger dybt ind i Stammen.

De erholdte Høtyve og Møggrebe af Staal bevise, hvor vigtigt det er Amerikanerne, at ethvert Redskab kun gives den absolut nødvendige Bægt, da hvad der overstiger denne giver tabt Arbejde.

Bed at ende denne Meddelelse vil Læseren let bemærke, at det meget mere har været min Hensigt at henlede Opmærksomheden paa et eller andet af de af mig indforstrevne Maskiner og Redskaber, end at give en fuldstændig Beskrivelse af dem, hvilket ikke uden Tegninger havde været mulig. Jeg havde haabet ogsaa at kunne meddele Noget om en Høstemaskine, men dengang svarede man mig var den endnu ikke bragt til den Fuldkommenhed, at man vilde sende mig en saadan. Senere synes Maskiner til Sædens Mening dog at være blevne temmelig almindelige, og man tør vel derfor vente snart ogsaa at see en sliig Maskine i Gang her.

Baldbygaard pr. Slagelse den 23de Febr. 1851.

A. W. Bøch.